

EPISODIS DE GUERRA

Josep Mª Forn

Jo vaig néixer l'any 1932 i, certament, d'aquelles dates no en recordo res. De quan ja era una mica més gran, cap als sis anys, sí que recordo que el meu pare ens va dir que "l'havien mobilitzat" i que havia de presentar-se a una caserna per anar al front. Com que aleshores no hi havia televisió i la ràdio a casa era escassa, no tenia ni idea del que allò significava. Però com que els ulls de les persones no enganyen, vaig comprendre que les llàgrimes de la meva mare volien dir que allò era un succés greu. Recordo que vaig sortir al balcó de casa, i no era tant sols perquè em toqués l'aire, sinó per poder veure el meu pare com marxava, carrer Gignàs enllà, cap a l'esmentada caserna. Més tard, amb la mare, vam anar a la caserna, que era el convent de Sant Agustí, al carrer Comerç. I, ves, quines coses, allà vaig veure el pare convertit en un soldat, amb vestit de color caqui, un sarró, i una flassada d'aquelles que en diem de soldat. Aquell lloc que per a mi va ser un flaix d'amargura, ara és el museu de la xocolata!

De moment, res més... Fins que la guerra va anar de debò.

Recordo, deu ser pel soroll que feien, els atacs de l'aviació, el soroll de les bombes, i el de les sirenes que sonaven avisant del perill. La mare mai no va voler amagar-se als túnels del metro. Deien que era un refugi segur. Però la mare no ho creia així, i em feia córrer amb ella tant de pressa com pogués fins a casa. Allò sí que era un bon refugi, deia ella. Tots els veïns de l'escala baixaven, perquè vivíem a l'entresol (on encara visc). Semblava que la companyia dels veïns ens feia més forts que les bombes. Almenys, la xerrameca ens distreia dels espetecs exteriors. Quan havia passat el soroll, no recordo què fèiem, però segurament ploràvem per aquelles desgràcies.

Una nit, el pare va venir a casa de permís, ja que la meva germana acabava de néixer, i ens va manar que marxéssim a viure a Horta, a casa d'uns cosins. Allí tindríem més pau, si és que es pot dir d'aquesta manera. El carrer Milans era perillós, ja que era a proa de la Capitania General, on anaven destinats tots els atacs de l'aviació, amb mala punteria. Recordo que passàvem molta gana. A Horta, al costat de casa, hi havia una caserna de milicians que cada dia ens donaven un pot del seu ranxo (a les criatures).

D'aquell temps de la meva infantesa, hi ha molts petits records. Però potser el més significatiu deu ser el de quan "van entrar" els nacionals a Barcelona.

Continuàvem passant molta gana. La mare anava allà on sabia que es podia trobar menjar. Fent cues, barallant-se, enredant, etc. aconseguíem una mica de menjar per als cinc que érem a casa. (Dos oncles vivien amb nosaltres). Recordo que em feien molta por "els moros" (la cavalleria mora que intentava posar ordre a les cues).

El pare estava retingut en un camp de concentració, no sé si a Castella, Lleó, o Valladolid. Sé que es trobava malament. Un amic el va avalar i el portaren a Barcelona.

Quan tot va estar més o menys tranquil, vaig anar als Escolapis de Sant Antoni. Allí, abans de començar les classes, al pati, ens feien cantar el "Cara al sol" amb la mà estesa i el braç alçat. També estudiàvem (?) "Formación del Espíritu Nacional", un llibre de tapes vermelles que odiava, però que els falangistes es prenién seriosament, i del qual ens n'examinaven.

I penso que aquí s'acaba la meva memòria d'aquell temps .

Josep Ma Forn